

STAVOVI UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA PREMA ESTETSKIM KOMPONENTAMA NARODNOG I DRUŠTVENOG PLESA: RODNE RAZLIKE

Popović Ružena¹, Nikolić Vesna², Popović Jasna³, Purenović-Ivanović Tijana¹, Dolga Milan⁴

¹Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Univerzitet u Nišu, Srbija

²Osnovna škola "Ilija Garašanin", Grocka, Srbija

³Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Univerzitet u Prištini - Kosovska Mitrovica, Leposavić, Srbija

⁴Agencija za multivarijantnu analizu podataka „Smart-Line“, Novi Sad, Srbija

ORIGINAL SCIENTIFIC ARTICLE

DOI: 10.5937/ATAVPA25297P

Sažetak: Uvod. Opšte je prihvaćeno da obrazovna vrednost plesa leži pretežno u njegovom doprinosu estetskom razvoju, ali se malo zna o stavovima učenika osnovnih škola prema narodnom i društvenom kao estetskom doživljaju. Pregled kvalitativnih istraživanja ukazuje da su plesovi veoma popularna rekreativna aktivnost mladih, koja se često smatra aspektom nastavnog plana i programa fizičkog vaspitanja. Cilj ovog istraživanja bio je da se procene pretpostavljene razlike u stavovima prema estetskim komponentama narodnog i društvenog plesa kod učenika osnovnih škola, oba pola i različitog uzrasta. Metod. Mišljenja o raznim aspektima narodnog i društvenog plesa tražena su od relativno homogenog uzorka dečaka i devojčica, uzrasta 11-15 godina, korišćenjem prilagođenog Upitnika koji sadrži po segmenta stavova o narodnom i društvenom plesu (Likertova skala sa tri modaliteta iskaza). Podaci istraživanja su analizirani korišćenjem MANOVA i DISCRA i Roy-evog testa. Rezultati. Analize su pokazale značajne razlike kod učenika viših razreda osnovne škole, različitog pola u svim segmentima upitnika. Zaključak. Realizovana studija je osmišljena tako da pruži informacije u vezi sa pre-adolescentima urbanim školama u Srbiji, a koje se tiču plesa kao nastavne aktivnosti u školskim programima, koje su relevantne za mnoge prosvetne radnike, pre svega za nastavnike fizičkog vaspitanja, kao i za ostale pojedince iz kulturnih i društvenih institucija. Autori se nadaju da bi ova studija mogla da podstakne dalji rad u ovoj oblasti, uključujući različite regionalne (interkulturalne) i međukulturalne istraživačke programe.

Ključne reči: narodni/društveni ples, skale stavova, estetski doživljaj, osnovci, rodne razlike

UVOD

Sadržaji estetsko-koordinacionog karaktera, kao što su narodne igre, društveni plesovi i savremene forme umetničkog plesa su popularne i veoma korisne rekreativne aktivnosti. Upravo zbog toga su u mnogim evropskim školskim obrazovnim sistemima deo obaveznog programa fizičkog vaspitanja. Smatraju se vrlo podobnim za celokupni psiho-somatski razvoj dece školskog uzrasta, mada, za sadržaje sa umetničkom/estetskom komponentom više su zainteresovane osobe ženskog pola, zato što se u mnogim kulturama ovakve aktivnosti smatraju neprimerenim za dečake. Međutim, ovakva praksa nije bazirana na empirijskim informacijama i retki su podaci koji se odnose na stavove adolescenata i pubertetske omladine prema ovakvim sadržajima (Sanderson, 2001), kao i promena istih tokom razvoja (u odnosu na godište ili pol). Ples, uključujući narodne i društvene oblike, popularna je rekreativna aktivnost sa obrazovnim koristima, često uključena u programe fizičkog vaspitanja širom Evrope. Istorijski, ove aktivnosti su smatrane pogodnijim za devojčice zbog kulturnih normi, ali empirijski dokazi o stavovima učenika prema plesu su oskudni. Ovo istraživanje ima za cilj da popuni tu prazninu evaluirajući stavove učenika viših razreda osnovne škole (iz regiona Grocka) o edukativnom sadržaju usmerenim na estetiku.

PREDMET, PROBLEM I CILJ ISTRAŽIVANJA

Predmet istraživanja, u najširem smislu, su stavovi dece starijeg školskog uzrasta prema estetskoj komponenti nekih edukativnih sadržaja prisutnih u nastavnom planu i programu iz fizičkog vaspitanja; Problem istraživanja je utvrđivanje modaliteta stavova prema umetničkoj komponenti pokreta u aktivnostima estetsko-koordinacionog karaktera, kod školske dece, oba pola; Cilj istraživanja ove studije je, pre svega, evidentiranje stavova kod mlađih adolescenata prema društvenom i narodnom plesu i

upoređivanja eventualnih razlika između različitih rodni kategorija ispitanika. Celokupna problemska orijentacija ovog istraživanja, vezuje se za analizu jedne tematske celine: **Celina C₁** Stavovi osnovaca prema Narodnim/Društvenim plesovima u odnosu na pol; Shodno tome, u istraživanju su postavljeni sledeći operativni zadaci: (a) da se prikažu osnovni parametri stavova osnovaca prema pojedinim segmentima Narodnih plesova po polu; (b) da se utvrde razlike između pola po stavovima osnovaca prema pojedinim segmentima Narodnih plesova; (c) da se definišu karakteristike pola po stavovima osnovaca prema Društvenim plesovima; (d) da se odredi homogenost pola po stavovima osnovaca prema Narodnim/Društvenim plesovima; (e) da se odredi doprinos stava osnovaca prema Narodnim/Društvenim plesovima i karakteristikama prema polu; (f) da se odredi doprinos obeležja karakteristikama. Na osnovu saznanja empirijskog karaktera, može se postaviti sledeća generalna hipoteza:

H – Postoje statistički značajne rodne razlike u stavovima osnovaca prema različitim segmentima upitnika koji ispituju elemente estetskog karaktera u plesovima.

Uzimajući u obzir prethodna iskustva, predmet i ciljeva istraživanja, osnovu problema, kao i metodološkog pristupa u ovom istraživanju, hipoteze se mogu formulisati na sledeći način: Globalna hipoteza istraživanja glasi:

H₀ . Ne postoji značajna razlika između pola po stavovima osnovaca prema Narodnim/Društvenim plesovima;

A₀ . Postoji značajna razlika između pola po stavovima osnovaca prema Narodnim/Društvenim plesovima;

Studija testira nekoliko hipoteza (H₀, A₀), nultih i alternativnih, procenjujući da li postoje značajne razlike između dečaka i devojčica.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Uzorak istraživanja. Istraživanje je obuhvatilo 436 učenika viših razreda osnovne škole (oba pola) iz beogradskog naselja Grocka, raspoređenih prema uzrastu: V razred (devojčice 50, dečaci 45), VI razred (devojčice 56, dečaci 52), VII razred (devojčice 58, dečaci 54), VIII razred (devojčice 63, dečaci 58).

Način prikupljanja podataka. Podaci su prikupljeni anonimnim upitnikom (zasnovanim na trodimenzionalnoj Likert-ovoj skali), koji sadrži 40 stavki o umetničkoj komponenti kretnih elemenata u narodnim i društvenim plesovima. Upitnik je klasifikovan u pozitivne (3), neutralne (2) i negativne stavove (1) prema estetsko-koordinacionim aktivnostima.

Matematičko-statistička obrada podataka. Podaci su obrađeni koristeći matematičko-statističke metode. Analiza je sprovedena kroz tri koraka: testiranje hipoteza o sličnosti ili razlikama, određivanje razlika sa definisanjem karakteristika, i grafički prikaz rezultata. Ključne analizirane varijable su kriterijumska obeležja vezana za pol učenika. *Primenjeni postupci.* Analizirane su neparametrijske metode, uključujući MANOVA, diskriminativnu analizu (DISCRA) i Roy-ev test, kako bi se utvrdile specifičnosti subuzoraka, uz smanjenje kompleksnosti podataka. *Grafički prikazi.* Rezultati istraživanja su prikazani grafički, koristeći elipse za vizualizaciju učestalosti modaliteta i dendrogram za prikaz grupisanja subuzoraka. *Testiranje hipoteza.* Testiranje hipoteza se sprovodi korišćenjem kritične vrednosti p . Alternativna hipoteza se prihvata ukoliko je $p < 0.05$, a sumnja u nju se postavlja kada je $0.10 > p > 0.05$. Predložene hipoteze se testiraju kroz metode MANOVA i DISCRA analize i ANOVA/Roy-ev test.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Analiza razlika (prema polu). Analiza se fokusira na četiri segmenta upitnika (opšti stavovi i izvođenje). U ovom poglavlju će se prikazati brojeva (f) i procentualna (%) zastupljenost modaliteta stavova osnovaca prema Narodnim-Društvenim plesovima.

Tabela 1 Zastupljenost stavova prema narodnom plesu – generalno

	(1) ne slažem se	(2) neodlučan sam	(3) slažem se
f	117.	165.	154.
%	26.83	37.84	35.32

1. Segment - Stavovi koji se odnose na narodne plesove - generalno	ne	?	da
1- Narodne plesove prepoznajem po nošnji	1	2	3
2 – Narodna nošnja nije dovoljno atraktivna	1	2	3
3 – Volim narodne plesove sa različitim varijantama pokreta/igre	1	2	3
4 – Posmatranje narodnih plesova (TV prenos) me ne privlači	1	2	3
5 – Nikada nisam prisustvovala koncerty narodnih plesova	1	2	3
6 – Narodni ples nije dovoljno uzbudljiv	1	2	3
7 – Ne dopada mi se narodna nošnja	1	2	3
8 – Muzika koja prati narodne plesove je jako dinamična	1	2	3
9 – Muzika koja prati narodne plesove nije uzbudljiva	1	2	3
10 – Negovanje narodnih plesova je značajno za uočuvanje tradicionalnih vrednosti	1	2	3

Uvidom u Tabelu (1) može se uočiti da je kod ocene stavova prema narodnom plesu - generalno najviše zastupljen stav neodlučan sam (165; 37.84%) što je značajno veće od: ne slažem se (117; 26.83%; $p=.001$).

2. Segment - Stavovi o izvođenju narodnih plesova	ne	?	da
1 – Narodni plesovi se lako savladavaju i izvode	1	2	3
2 – U krugu porodice sam savladala izvođenje nekih narodnih plesova	1	2	3
3 – Neke narodne plesove sam naučila od učitelja/nastavnika/trenera/instruktor	1	2	3
4 – Užitek u narodnim plesovima pružaju dinamični pokreti	1	2	3
5 – Narodni plesovi su interesantniji sa promenama tempa i ritma tokom igre	1	2	3
6 – Vrlo je važno plesati usaglašeno, sa suigračima u kolu, kao i sa muzikom	1	2	3
7 – Da bi narodni ples izgledao estetski, koraci moraju da budu dobro uvežbani	1	2	3
8 – Za estetski doživljaj narodnog plesa jednako je značajna nošnja i koreografija	1	2	3
9 – Narodna nošnja za žene je ukrašenija, nego za muškarce	1	2	3
10 – Veći emocionalni doživlja pruža izvođenje, od posmatranja narodnih plesova	1	2	3

3. Segment - Stavovi koji se odnose na društvene plesove – generalno	ne	?	da
1 – Društveni plesovi su kod nas manje poznati i zastupljeni	1	2	3
2 – Postoje različite vrste društvenih plesova	1	2	3
3 – Ne prepoznajem pojedine vrste društvenih plesova	1	2	3
4 – Društveni plesovi mogu da izgledaju razdragano i veselo	1	2	3
5 – Društveni plesovi mogu da budu otmeni i graciozni	1	2	3
6 – Posmatranje društvenih plesova (TV prenos) me ne privlači	1	2	3
7 – Posmatranje plesnih parova na podijumu je interesantno	1	2	3
8 – Društveni plesovi treba da služe za zabavu i razonodu	1	2	3
9 – Volim društvene plesove uz laganu, melodičnu muzičku pratnju	1	2	3
10 – Volim društvene plesove uz dinamičnu, ritmičku muzičku pratnju	1	2	3

Tabela 2 Zastupljenost stavova prema izvođenju narodnih plesova

	(1) ne slažem se	(2) neodlučan sam	(3) slažem se
f	173.	149.	114.
%	39.68	34.17	26.15

Uvidom u Tabelu (2) može se uočiti da je kod ocene stava o izvođenju narodnih plesova najviše zastupljen modalitet (1) ne slažem se (173) prema narodnom plesu (39.68%) što je značajno veće od: neodlučan sam (149; 34.17%; $p=.093$), slažem se (114; 26.15% $p=.000$).

Tabela 3 Zastupljenost stavova prema društvenom plesu - generalno

Frq (abs/rel)	(1) ne slažem se	(2) neodlučan sam	(3) slažem se
f	110.	123.	203.
%	25.23	28.21	46.56

Uvidom u Tabelu (3) može se uočiti da je kod ocene stava prema društvenom plesu (generalno) najviše zastupljen stav slažem se (203) prema društvenim plesovima generalno (46.56%) što je značajno veće od: neodlučan sam (123; 28.21% $p=0.000$), ne slažem se (110; 25.23% $p=0.000$).

4. Segment - Stavovi o izvođenju društvenih plesova	ne	?	da
1 – U krugu porodice sam savladala izvođenje nekih društvenih plesova	1	2	3
2 – Neke društvene plesove sam naučila od učitelja/nastavnika/trenera/instruktor	1	2	3
3 – Za izvođenje društvenog plesa je neophodna dobra kondicija	1	2	3
4 – Takmičarski plesni parovi moraju da usklade ritam i tempo izvođenja	1	2	3
5 – Zahtevnije plesne koreografije podrazumevaju akrobatsku pripremu	1	2	3
6 – Društveni plesovi moraju da budu savladani, da bi pružali užitek pri izvođenju	1	2	3
7 – Društveni ples je interesantniji, ukoliko koreografija prati priču /zadatu temu	1	2	3
8 – Kostimi plesnog para na takmičnju moraju da budu atraktivni	1	2	3
9 – Estetski utisak i emocionalni doživljaj je važan za društveni ples	1	2	3
10 – Ne volim da gledam plesače/mladiće, kako izvođe izražajne pokrete	1	2	3

Tabela 4 Zastupljenost stavova prema izvođenju društvenih plesova

	(1) ne slažem se	(2) neodlučan sam	(3) slažem se
f	117	124	195
%	26.83	28.44	44.72

Uvidom u Tabelu (4) može se uočiti da je kod ocene stava o izvođenju društvenih plesova najviše zastupljen stav slažem se (195 prema društvenim plesovima 44.72%) što je značajno veće od: neodlučan sam (124 28.44% $p=0.000$), ne slažem se (117 26.83% $p=0.000$).

Pregled zastupljenosti stava osnovaca prema narodnim i društvenim plesovima po polu

Tabela 5 Zastupljenost stava prema narodnom plesu –generalno (po polovima)

	(1) ne slažem se		(2) neodlučan sam		(3) slažem se	
	f	%	f	%	f	%
dečaci	61.	29.2	79.	37.8	69.	33.0
devojčice	56.	24.7	86.	37.9	85.	37.4

Moguće je zapaziti (Tabela 5) da je kod dečaka najviše zastupljenost stava neodlučan sam koji se javlja kod 79 osnovaca (37.8%) od ukupno 209, što je značajno veće od učestalosti stava ne slažem se kod 61 osnovca (29.2% $p=0.063$).

Tabela 6 Zastupljenost stava o izvođenju narodnih plesova

	(1) ne slažem se		(2) neodlučan sam		(3) slažem se	
	f	%	f	%	f	%
dečaci	92.	44.0*	79.	37.8	38.	18.2
devojčice	81.	35.7	70.	30.8	76.	33.5*

Moguće je zapaziti (Tabela 6) da je kod dečaka najviše zastupljen stav ne slažem se koji čine 92 osnovaca (44.0%) od ukupno 209, što je značajno veće od učestalosti stava slažem se, 38 osnovaca

(18.2%), ($p = .000$). Kod devojčica je više zastupljen stav ne slažem se koji čine 81 osnovaca (35.7%).

Tabela 7 Zastupljenost stava prema društvenom plesu - generalno

	(1) ne slažem se		(2) neodlučan sam		(3) slažem se	
	f	%	f	%	f	%
dečaci	51.	24.4	73.	34.9*	85.	40.7
devojčice	59.	26.0	50.	22.0	118.	52.0*

Moguće je zapaziti (Tabela 7) da je kod dečaka najviše je zastupljen stav slažem se koji čine 85 osnovaca (40.7%) od ukupno 209, što je značajno veće od učestalosti stava ne slažem se (51 osnovaca 24.4%, $p = .000$). Kod devojčica je zastupljenost stava slažem se (118 osnovaca 52.0%), što je značajno veće od učestalosti stava ne slažem se (59 osnovaca 26.0%, $p = .000$), neodlučan sam (50 osnovaca 22.0%, $p = .000$).

Tabela 8 Zastupljenost stava o izvođenju društvenih plesova

	(1) ne slažem se		(2) neodlučan sam		(3) slažem se	
	f	%	f	%	f	%
dečaci	74.	35.4*	58.	27.8	77.	36.8
devojčice	43.	18.9	66.	29.1	118.	52.0*

Moguće je zapaziti (Tabela 8) da je kod dečaka više zastupljen stav slažem se koju čini 77 osnovaca (36.8%) od ukupno 209, što je značajno veće od učestalosti stava neodlučan sam (58 osnovaca 27.8%, $p = .048$). Kod devojčica je veća zastupljenost stava slažem se (118 osnovaca 52.0%), što je značajno veće od učestalosti stava neodlučan sam (66 osnovaca 29.1%, $p = .000$), ne slažem se (43 osnovaca 18.9%, $p = .000$).

Analiza razlika između polova

Tabela 9 Značajnost razlike između polova osnovaca

	n	F	p
MANOVA	4	7.709	.000
DISKRIMINATIVNA	4	7.692	.000

Kako je $p = .000$ odbacuje se hipoteza H_1 i prihvata se alternativna A_1 , što znači da postoji značajna razlika između oba pola osnovaca. Kako je u Tabeli 9 prikazano ($p = .000$) za 4 sintetizovane skale stavova prema Narodnim / Društvenim plesovima, odbacuje se hipoteza H_2 i prihvata se alternativna A_2 , što znači da postoji značajna razlika i jasno definisana granica između dečaka i devojčica (osnovaca) u odnosu na stavove prema Narodnim / Društvenim plesovima (prema stavu o narodnom plesu - generalno, o izvođenju narodnih plesova, prema stavu o društvenom plesu - generalno i o izvođenju društvenih plesova).

Kako je $p > .1$ nema razloga da se ne prihvati hipoteza H_3 , što znači da nije uočena značajna razlika između dečaka i devojčica kod osnovaca: prema stavovima o narodnom plesu (230). Kako je $p < .1$ prihvata se alternativna hipoteza A_3 , što znači da postoji značajna razlika između nekih od dečaka i devojčica kod osnovaca: o izvođenju narodnih plesova (.000), prema stavovima o društvenom plesu (.002), o izvođenju društvenih plesova (.000).

Tabela 10 Značajnost razlike između polova u stavovima

	χ	R	F	p
prema narodnom plesu (generalno)	.057	.057	1.430	.230
o izvođenju narodnih plesova	.171	.174	13.538	.000
prema društvenom plesu (generalno)	.146	.148	9.688	.002
o izvođenju društvenih plesova	.192	.195	17.216	.000

Kako je $p > .1$ nema razloga da se ne prihvati hipoteza H_3 , što znači da nije uočena značajna razlika između dečaka i devojčica kod osnovaca: prema stavovima o narodnom plesu (.230). Kako je $p < .1$ prihvata se alternativna hipoteza A_3 , što znači da postoji značajna razlika između nekih od dečaka i devojčica kod osnovaca: o izvođenju narodnih plesova (.000), prema stavovima o društvenom plesu (.002), o izvođenju društvenih plesova (.000).

Tabela 11 Koeficijent diskriminacije između polova osnovaca u odnosu na stav prema Narodnim/Društvenim plesovima

Segmenti stavova	k.dis.	dečaci	devojčice
(4) izvođenje društvenih plesova	.020	ne slažem se*	neodlučna sam, slažem se*
(3) društveni ples (generalno)	.015	neodlučan sam*	ne slažem se, slažem se*
(2) izvođenje narodnih plesova	.011	ne slažem se*, neodlučan sam	slažem se*
(1) narodni ples (generalno)	.003	ne slažem se	neodlučna sam, slažem se

Koeficijent diskriminacije upućuje da je najveći doprinos diskriminaciji između dečaka i devojčica (osnovaca) u odnosu na stavove prema Narodnim / Društvenim plesovima, odnosno, da je razlika najveća kod stavova o izvođenju društvenih plesova (.020), zatim kod stavova o društvenom plesu - generalno (.015), zatim kod stavova o izvođenju narodnih plesova (.011) i kod stavova o narodnom plesu - generalno (.003).

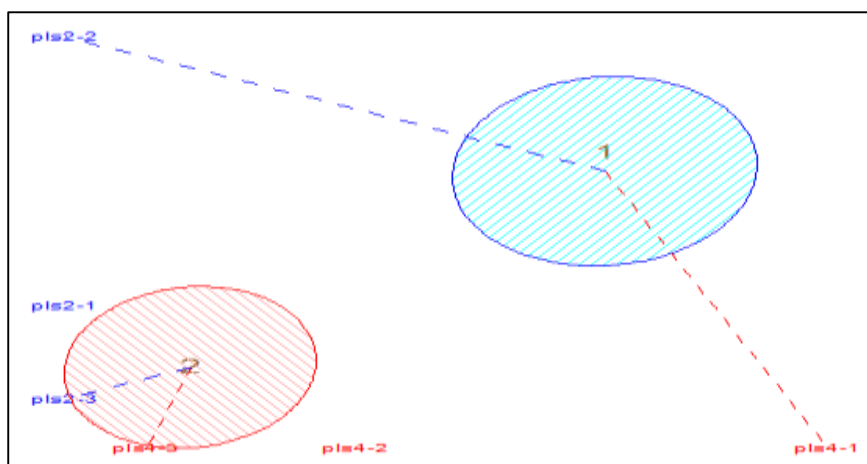
Tabela 12 Homogenost polova i distanca (Mahalanobis-ova) između polova osnovaca

Homogenost polova			Distanca (Mahalanobis-ova) između polova	
Homogenost	m/n	%	dečaci	devojčice
dečaci	122/209	58.37	.00	.53
devojčice	146/227	64.32	.53	.00

Definisane karakteristike učenika muškog pola: kod 122/209 dečaka, homogenost je 58.4% (manja), što znači da 87 ima druge karakteristike, a ne karakteristike svoje grupe.

Definisane karakteristike učenica ženskog pola: kod 146/227 devojčica, homogenost je 64.3% (veća) jer 81 ima druge karakteristike. Računanjem *Mahalanobis-ove* distance između polova (kod osnovaca) dobija se još jedan pokazatelj sličnosti ili razlika. Distance različitih prostora mogu se upoređivati. Rezultati iz tabele ukazuju da je rastojanje između polova osnovaca (muški i ženski) umereno.

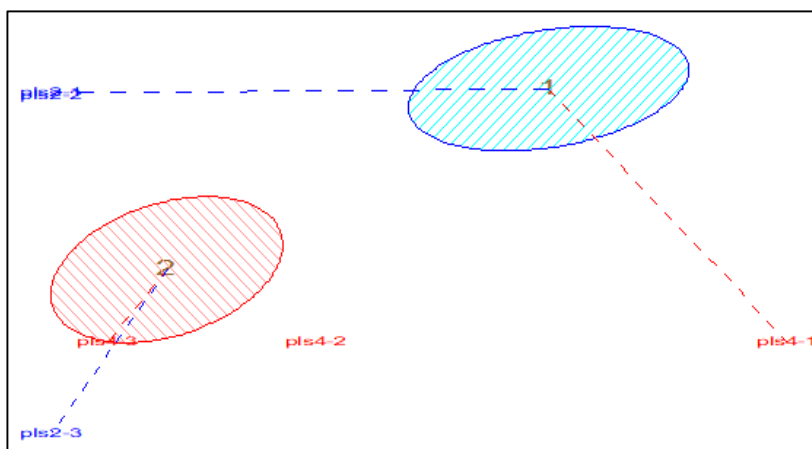
Grafički prikaz položaja i karakteristika polova osnovaca u odnosu na 3 (tri) najdiskriminativnija stava prema Narodnim/Društvenim plesovima. Ovi grafici vizuelizuju razlike i sličnosti stavova između polova, pružajući uvid u različite karakteristike stavova prema narodnim i društvenim plesovima među osnovcima.

Legenda: Učenici (1); Učenice (2); Ne slažem se (pls4-1); Neodlučni (pls4-2); Slažem se (pls4-3).

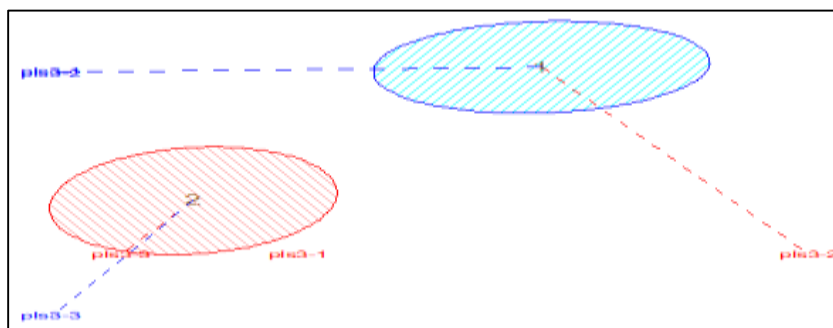
Grafikon 1 Elipse polova osnovaca u odnosu na stavove i prema društvenom plesu

U grafikonu se primećuje da za subuzorak Učenica (2) dominira stav "slažem se" u odnosu na izvođenje društvenih plesova, dok za subuzorak dečaka (1) dominira stav "ne slažem se."

Grafikon 2 Elipse polova u odnosu na stav o izvođenju društvenih plesova i narodnih plesova

U ovom grafikonu se takođe primećuje sličan obrazac. Devojčice (2) pokazuju veću zastupljenost stavova "slažem se", dok dečaci (1) više izražavaju stav "ne slažem se."

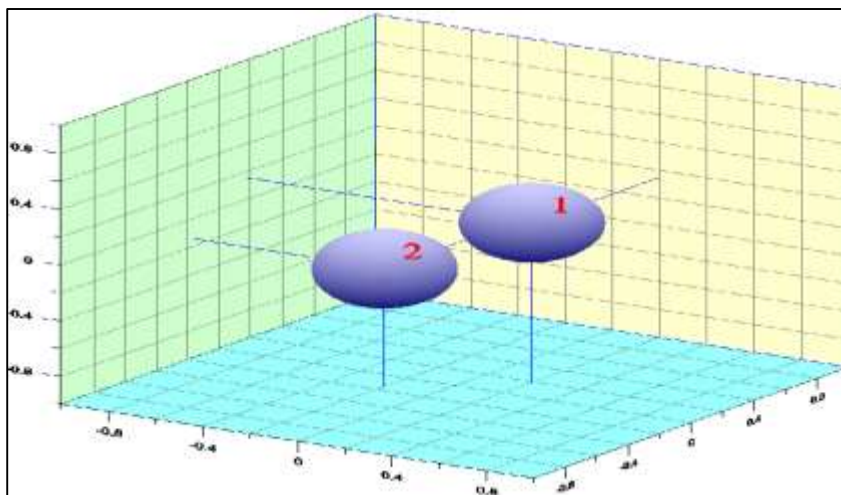

Grafikon 3 Elipse polova u odnosu na stav prema društvenom plesu generalno i o izvođenju narodnih plesova

Ovde, devojčice ponovo dominiraju sa "slažem se" na osi društvenog plesa, dok dečaci najčešće predstavljaju stav "neodlučan sam."

Karakteristike polova

Definisane karakteristike u stavovima prema narodnim i društvenim plesovima ukazuju na razlike. Dečaci su skloniji izjavama "ne slažem se," dok devojčice više izražavaju stavove "slažem se" i "neodlučna sam."

Legenda: Dečaci (1). Devojčice (2)

Grafikon 4 Elipse polova u odnosu na udaljenost između dva subuzorka ispitanika prema stavovima o narodnim/društvenim plesovima

ZAKLJUČCI

U ovom istraživanju analiziran je uzorak od 436 učenika viših razreda osnovne škole, podeljen u dva subuzorka prema polu. U skladu sa postavljenim ciljevima i hipotezama, istražena je razlika između polova u stavovima prema narodnim i društvenim plesovima. Postoji značajna razlika između polova u stavovima prema narodnim/društvenim plesovima (MANOVA .000, DISCRA .000). Razlike su uočljive o izvođenju društvenih plesova (.000), o izvođenju narodnih plesova (.000) i prema društvenom plesu (.002). Nema značajne razlike u stavovima prema narodnom plesu – generano (.230).

Dečaci: U stavovima prema izvođenju društvenih plesova dominira "ne slažem se". U stavovima prema društvenom plesu - generalno "neodlučan sam". Homogenost: 58.37% (122 od 209 učenika).

Devojčice: U stavovima prema izvođenju društvenih plesova dominira "neodlučna sam" i "slažem se". U stavovima prema društvenom plesu - generalno "ne slažem se" i "slažem se". Homogenost: 64.32% (146 od 227 učenika).

U celini, ovo istraživanje pruža dragocene uvide za pedagoge i kreatore politikeu školama, naglašavajući važnost adresiranja rodni percepcija u obrazovanju, povezano sa plesovima, kako bi se podstaklo inkluzivno okruženje za učenje.

Cilj istraživanja bio je da pruži informacije o stavovima osnovaca prema aktivnostima estetsko-koordinacionog karaktera u nastavi fizičkog vaspitanja u manjim urbanim sredinama. Ovo istraživanje može inicirati diskusiju o značaju umetničko-estetskih komponenti u obrazovnom sistemu, relevantnih za pedagoge fizičke kulture i nastavnike fizičkog vaspitanja. Očekuje se da će rezultati podstaći kreativnije pristupe u nastavi i poboljšati dalji rad u ovoj oblasti, uključujući interdisciplinarne istraživačke programe i smanjiti predrasude vezane za rodne uloge.

LITERATURA

1. Nikolić, V. (2008). *Ispitivanje stavova školske dece i omladine, oba pola, prema umetničkoj komponenti pokreta u aktivnostima estetsko-koordinacionog karaktera* (nepublikovan diplomski rad) Univerzitet u Nišu: Fakultet fizičke kulture.
2. Popović, R., Purenović-Ivanović, T. (2022). Review of Selected Studies on Aesthetic Sports and Creative Arts. *Innovare Journal of Education*, Volume 10, Issue 3: pp. 1-7. ISSN: 2347-5528
3. Sanderson, P. (2001). Age and Gender Issues in Adolescent Attitudes to Dance. *European Physical Education Review*, Vol. 7, No. 2:117-136.

ELEMENTARY SCHOOL STUDENT'S ATTITUDES TOWARD ESTHETIC COMPONENTS OF FOLK AND SOCIAL DANCE: GENDER DIFFERENCES

Popović Ružena, Nikolić Vesna, Popović Jasna, Purenović-Ivanović Tijana, Dolga Milan

Abstract: *Introduction. It is generally accepted that the educational value of dance lies predominantly in its contribution to aesthetic development, but little is known about primary school students' attitudes to folk, and social dance as an aesthetic experience. The review of qualitative researches indicates that dances are a very popular recreational activity for young people, often regarded as the aspect of the PE curriculum. The aim of this research was to estimate assumed differences in attitudes toward folk and social dance's aesthetical components of primary school students' of both gender, and different age. Method. The opinions on the variety aspects of folk and social dance were sought from relative unified sample of boys and girls, 11-15-years-old, using adapted Questionnaire, which contained two segments of folk and social dance attitudes (Likert-type, with three statement modalities). Research data were analyzed using MANOVA and DISCRA, and Roy-test. Results. Analyses showed significant differences in upper elementary school students of different gender in all segments of questionnaire. Conclusion. The realized study was designed to provide information in relation to Serbian urban school pre-adolescents, concerning dances as a curriculum activity in schools, which are relevant to many educationalists, first of all for physical education teachers, as well as for the other individuals of relevant culture and social institutions. The authors also hoped that this study may provoke further work in the area, including different regional (intercultural) and cross-cultural research programs.*

Key words: *Folk/Social Dances, Attitudes Scales, Aesthetic experience, Primary education, boys/girls*